

Kasper van Tol.MP3

Janneke [00:00:03] Wij zitten hier omdat je mij een hele tijd geleden vertelde dat jij zelf dus wel eens wat gedaan met een soort dagboek achtig onderzoek.

Kasper [00:00:19] Ja.

Speaker 1 [00:00:19] Ja, vertel.

Kasper [00:00:22] Ja, ik heb. [00:00:22] Ik zou het in de eerste plaats niet echt een onderzoek noemen, maar meer uhm, ja, eigenlijk met dezelfde reden als dat je gewoon een dagboek maakt, alleen dan niet puur en alleen voor jezelf om voor jezelf te houden. Een visueel dagboek waarbij ik elke dag een 'one minute filmpje' heb gemaakt en gewoon op gebaseerd van wat ik voel, wat ik zie. Ja, eigenlijk heel Stream of consciousness achtig. Gewoon alleen maar ervaren wat ik wat ik ervaar op die dag. En dat resulteerde dat ik eigenlijk de helft van de dag eigenlijk bezig was met die video. [54.5s]

Janneke [00:01:18] Ja, dat klopt. Maar ja, hoe ontstond dat dan? Kun je zo'n dag beschrijven wat je dan feitelijk deed?

Kasper [00:01:26] Uhm, nou uhm, [00:01:28] ik denk dat de eerste maand waar ik het heb gedaan, want ik heb het vijf maanden gedaan. Toen was het eigenlijk nog heel erg experimenteel. Dus uh, gewoon eigenlijk alleen maar kijken. Ja, het had ook een bepaalde functie om ervoor te zorgen dat ik zelf beter werd met mijn camera en dus mijn camera beter leren kennen en wat ik het beste kon doen met lampen, licht en allerlei. Ook met het edit programma. Dus het was sowieso een hele goeie manier voor mij om mijn vak beter te leren kennen. En om ook mijn creativiteit gewoon eigenlijk zijn eigen ding te laten doen. Dus gewoon alleen maar van dit soort beelden in mijn hoofd. En het maakte het niet zoveel uit of het echt duidelijk was wat de boodschap was of zo. Er was gewoon geen boodschap. Het was gewoon van: dit is hoe ik me voel vandaag of dit is gewoon wat ik wil maken vandaag. En het heeft een veel persoonlijker kant gekregen de tweede maand dat ik het heb gedaan, want toen heb ik de 'one minute barriere' weggedaan. Ik dacht van nee, ik ga me niet meer laten beperken door één minuut. En ik wil daar ook wat meer het dagboek element in verwerken en dat heb ik gedaan door dus het stream of consciousness principe. [112.6s] Ik weet niet of je het kent?

Janneke [00:03:24] Nee, wil je dat even uitleggen?

Kasper [00:03:25] Ja natuurlijk. Uhm ja dat komt dus van de literatuur, met name James Joyce en Virginia Wolf. [00:03:45] Ulysees, dat was het boek van James Joyce, daar zit een hoofdstuk in wat zonder interpunctie is geschreven. Dus eigenlijk degene die aan het praten is, is eigenlijk alleen maar door aan het ratelen zonder ook maar een adem pauze te nemen. Ofzo, zo leest het heel erg. En dat heeft vooral te maken met gewoon de pure waarneming of ervaring of gevoelens wat een individu doormaakt. En dat is later is dat ook in film ook naar boven gekomen. Bijvoorbeeld: Persona van Ingmar Bergman, en David Lynch. Bijna alle David Lynch films zijn heel erg Stream of consciousness achtig. Dat het gauw heel erg gaat van de ene ervaring naar de andere ervaring zonder een heel duidelijk narratief wat er in zit. [66.0s]

Janneke [00:04:53] Daarom hou ik waarschijnlijk zoveel van David Lynch Films. Omdat die zo super associatief zijn.

Kasper [00:04:57] Ja ja.

Janneke [00:05:01] Ik wist niet dat die daarop gebaseerd was, dat is wel heel leuk.

Kasper [00:05:06] David Lynch is mijn favoriete regisseur dus ook. Ja, ja. Ja.

Janneke [00:05:12] Ja. Uhm.

Kasper [00:05:14] Dus ik heb eigenlijk. [00:05:16] Wat ik heb gedaan is dus het dagboek element, van letterlijk iets opschrijven. Dat heb ik er terug in gedaan door eigenlijk één zo'n pagina als in jouw boekje, en soms twee, vol te schrijven met alleen maar mijn gevoelens en gedachten en ervaringen, zonder interpunctie. En dat gewoon alleen maar op te schrijven, totdat ik denk, oké dit is genoeg. Daar heb ik mezelf gewoon volledig losgelaten. En dat dan vervolgens voorgelezen in een video en daar dan niet per se passende beelden bij gedaan, maar meer de beelden die dus ook op dat moment of op die dag tot mij kwamen. En dat heb ik samengevoegd. [46.0s]

Janneke [00:06:04] En was het dan op volgorde dat je eerst dus, de start was eigenlijk letterlijk van je af schrijvend, ventileren. Dat dan dus Uhm ja, ik weet niet of je t al opnam, de Voice Over, dat je op het einde deed? Of ging je gewoon met die gedachtestroom die dag? Had je dat continue in je achterhoofd en wat je tegenkwam dat daarbij paste, dat legde je vast?

Kasper [00:06:27] [00:06:27] Ja, meestal begon ik met schrijven zonder het op te nemen of wat dan ook, alleen maar puur bezig te zijn met het schrijven zelf. En uhm, ja, en dan eigenlijk ja, de creativiteit die daar dan uiteindelijk uit voortkwam. Dat, dat gewoon omarmen dus, op wat voor manier dan ook. Want soms dan is dat inderdaad dat ik dan eerst de voice over opnam. Uhm, d'r zijn dagen geweest dat ik op een bed heb gezeten en mezelf heb gefilmd en dat heb voorgelezen. Niks meer en niks minder. Maar er waren ook dagen bij dat ik echt iets heel nieuws erbij heb gemaakt. Wat ja, wat gewoon representatief stond voor die dag eigenlijk. En ik wil eigenlijk ook een soortgelijk iets weer gaan doen. Omdat ik al best wel een tijdje zit in een best wel zware depressie. En ik wil eigenlijk die depressie veel meer in kaart brengen. En dat wil ik niet doen met losse video's. Maar ik wil wel een soort van tijd wil ik erin. Of liever een gevoel van tijd wil ik er wel in verwerken. Dus dat het van verschillende dagen is. Ja, en misschien ook niet eens met tekst of zo, dat het alleen maar gaat over de gevoelens en dingen die ik ervaar. [95.3s]

Janneke [00:08:05] Ja. En heb je daar dan ook een beetje het idee van, dat wil ik nog wel laten zien of doe je dit echt puur voor jezelf?

Kasper [00:08:14] [00:08:14] Het doel is altijd voor mij om het openbaar te maken, hoe eng dat ook is. Het gaat juist voor mij over eigenlijk een soort van anti censuur. Ja, dat vind ik wel belangrijk. Dat was ook een beetje de achterliggende gedachte van het visueel dagboek. Ja, om er voor te zorgen dat er geen censuur is. [33.2s]

Janneke [00:08:51] Ja, dat was één van de dingen waardoor ik denk dat.. Ja, ik werk eindelijk naar iets kunsteducatiefs toe. Of dat een werkvorm wordt letterlijk of een mogelijkheid, wat dan ook, dat is helemaal vrij. Gelukkig. Maar ik zou er wel iets van willen maken wat ik zelf zou kunnen gebruiken. Of anderen kunnen gebruiken en dan natuurlijk filmeducatie. Want ik wil echt met film, dat soort dingen uitdenken.

Kasper [00:09:21] [00:09:21] Ja dat klinkt misschien raar, maar zo stream of consciousness opdracht, dat zou echt fantastisch zijn. [6.3s]

Janneke [00:09:28] Precies.

Kasper [00:09:29] [00:09:29] Het is van uhm ik heb, Ik heb van een leraar. Ik weet alleen zijn naam even niet meer, maar ik heb daar ook een cursus van gehad of een workshop eigenlijk meer. Op Sint Joost. Ik zou echt even moeten zoeken naar hoe hij ook alweer heet. Maar hij had een aantal opdrachten. Waarvan dat stream of consciousness schrijven ook onderdeel daarvan was. En ook om woorden uit boeken te knippen eigenlijk. En daar dan nieuwe gedichten van te maken. Er was ook een Stream of consciousness opdracht waarbij twee mensen met elkaar dat gingen doen en eigenlijk elkaars zinnen afmaken. Ja dus een begint een zin en de ander maakt hem af. En dan begint die ander weer. [65.6s]

Janneke [00:10:41] Zonder van elkaar te lezen? Want je kent ze ook met omgevouwen blaadjes misschien, maar dit is echt op wat er staat verder gaan?

Kasper [00:10:45] [00:10:45] Ja, het is uh ja. Het is vooral reageren op elkaar inderdaad. Maar het gaat over het loslaten van, dat iemand anders het op een andere manier invult. En ja. Dat is eigenlijk heel interessant. [17.9s]

Janneke [00:11:04] Continue de regie loslaten en weer terugpakken.

Kasper [00:11:07] Ja, ja.

Janneke [00:11:08] Ja en en was dat dan alleen het schrijven of kwam daar ook iets nog achteraan?

Kasper [00:11:13] [00:11:13] Uhm, daar kwam verder niks achteraan. Voor zover ik mij herinner, nee. Maar je zou er wel iets mee kunnen doen en zeker ook met filmeducatie. Ja, want er zijn een hele hoop films die gebruik maken van een Stream of Consciousness achtig narratief. [19.3s]

Janneke [00:11:35] Fijn man, ja. Ja. Ik heb zelf heel erg de behoefte om ook echt te gaan werken met abstractie. Ja, een videopoem, daar dacht ik vorig jaar ook aan. Wat kan je daar mee? Maar dan? Ja. Juist een dergelijke uiting uit je diepere laag van jezelf iets halen vind ik boeiender dan dat het een gedicht is dat iemand mooi vindt. Of even een gedichtje schrijft dat dan moet rijmen of zo.

Kasper [00:12:08] Ja, ja ja. Ik heb uhm. [00:12:12] Ik heb een keertje en volgens mij wel bijna iets meer dan 20 minuten lange video. Waarbij ik eigenlijk gewoon een handvol gitaarstukken die ik heb opgenomen. Samengevoegd met een hele abstracte video. Ja alleen maar met vage beelden even. [24.5s]

Janneke [00:12:42] Heb je die nog?

Kasper [00:12:43] Ja, die staat op YouTube.

Kasper [00:12:47] Tempes Tivitas heet ie.

Janneke [00:15:02] [00:15:02] (stuk waarin ik vertel dat ik een jaar vertraging heb opgelopen en inmiddels ook echt moet toegeven dat ik last heb van angst om te starten met monteren.) [0.0s]

Kasper [00:15:02] [00:15:02] Ja echt. Ja, ik herken een hele hoop dingen van wat je zegt en ja het kan nooit kwaad om het gewoon maar te doen he. [9.1s]

Janneke [00:15:12] Dus dat is zo.

Kasper [00:15:14] En dat is ook, [00:15:14] kijk als je in een video, een aantal video's achter elkaar hebt geplakt en je hebt de originele video's gewoon nog. Dan kan je hetgene wat je hebt gemaakt, dan hoef je maar op één knop te drukken en het is weg. Dus, ja, er is niks om te verliezen. Je hebt alleen maar iets te winnen En dat is inzicht in wat je graag wil, wat je interessant vindt. Het water en wat je schrijft dat hoeft niet eens met elkaar echt verband te hebben of dat hoeft niet eens een boodschap achter te zitten. In de eerste plaats maak je het voor jezelf. Dus ja, en dan daarna zie je wel of andere mensen het ook interessant vinden. Maar in ieder geval maak je wel een stap vooruit. Dus wees nooit bang om een stap te zetten. [52.9s]

Janneke [00:16:12] Heb je daar zelf last van gehad? Ik heb het heel sterk in het begin eigenlijk, dan vind ik het lastig om te beginnen met maken.

Kasper [00:16:22] Als ik. [00:16:27] Als ik voldoende ideeën heb en inspiratie. Beelden in mijn hoofd ofzo, dan moet ik het gewoon doen. [8.6s] Dus ik ja.

Janneke [00:16:37] Ja dus. Dan is die drive zo sterk dat je dat gewoon gaat doen.

Kasper [00:16:42] Ja dan? Dan maak ik er wel tijd voor. Dan is het gewoon van ja, dit heb ik nu in mijn hoofd dus dit moet nu gebeuren. Ja, ja. En ja, mocht dat echt niet kunnen, dan schuif ik het wel op of zo. Vaak denk ik ook wel als het echt een goed idee is, dan blijft het wel hangen. Maar ook, ik heb ook heel veel video's gemaakt met water. Ja, ook het abstraheren van water. Ja.

Janneke [00:17:15] Hè? leuk.

Kasper [00:17:16] Ja, met ook met zonlicht. Reflectie. Ja, als je dat van een afstandje doet zo, dan zie je allemaal van die witte puntjes op komen verschijnen en als je het heel veel vervaagd. Dus dat het niet scherp is, dan wordt het echt zo'n, wordt dat een fijne ervaring. Uhm en dat heb ik ook een keer gedaan in Zeeland. Vlissingen. Heb ik een tijdje de zon gefilmd op van die trappen die in de zee gingen. Dus de golven, die kwamen af en toe in en die zorgden ervoor dat de zon helemaal werd gevormd. En vooral ook met de edit kan je daar heel veel interessante dingen mee. Dat je het nog sterker maakt.

Janneke [00:18:09] Ja. Of vertraagd of zo. Ja, ik heb een beetje, echt een drempel gekregen omdat ik zo lang commercieel heb gewerkt dat ik bijna niks meer uit mezelf goed genoeg vind.

Kasper [00:18:29] Ja.

Janneke [00:18:30] Daar dient dit ook voor.

Kasper [00:18:34] Goed zo.

Janneke [00:18:34] Ja, dat is voor mij een persoonlijke drijfveer om het ook dit jaar gewoon uitgebreid. Niet. Vorig jaar even snel weet je wel, dus ja.

Kasper [00:18:43] Ja, dat is goed. Ja, ja, ja. Meer tijd is altijd beter dan minder tijd.

Janneke [00:18:48] Ja. Het is ook lastig om achteraf weer zoiets van ja. Goh ja, ik ben wel blij met je als je uitlegt hoe je ook dat aanpakt. Even denken hoor, jij gaf ook wel voorbeelden. Ik hoop dat je verder. Werk jij het liefst op deze manier? Is er voor jou een hele goede manier van je uiten? Of zijn er nog andere manieren waar jij je echt kan uiten.

Kasper [00:19:25] Ook met muziek.

Janneke [00:19:27] Ja en maak je dan ook zelf, met instrumenten enzo?

Kasper [00:19:31] Ja ja, ik heb ja. Voornamelijk op mijn gitaar doe ik veel en ik heb een aantal effectjes waarbij ik hele zweverige geluiden kan maken of hele donkere en indrukwekkende geluiden op de computer. Bijvoorbeeld Synthesizers kunnen hele mooie geluiden maken. Ja en en ja. Dat is vooral ook gekomen omdat ik dus veel met video bezig ben geweest. Ja, video, dat is de helft, de ander helft is het geluid.

Janneke [00:20:16] Ja, ik denk dat geluid, meer is beeld, qua sfeer overbrengen.

Kasper [00:20:22] Absoluut.

Janneke [00:20:23] Informatie kan heel goed visueel. Ja, maar jij hebt dan ook, ik neem aan dat in jouw video dagboek dingen of in de stream of consciousness dingen. Heb je ook geluid een rol laten spelen denk ik.

Kasper [00:20:33] Ja klopt.

Janneke [00:20:36] Kun je uitleggen in welke volgorde je dan creëert? Zit daar een beetje een lijn in?

Kasper [00:20:44] Uhm. Ik geloof dat ik een aantal keer op mijn gitaar gewoon heb zitten klooiën eigenlijk en dat heb opgenomen en daar dan fragmenten uit heb gehaald en dan in video's stoppen. En soms daar dan iets aan toegevoegd zodra ik met de video bezig was.

Janneke [00:21:08] En had je het beeld dan al? Of kwam het later?

Kasper [00:21:12] Uhm ja, als ik als het dan een keer zo'n sessie heb gehad ,waarbij ik gewoon gitaargeluid heb opgenomen, dan was dat vaak voordat ik ook maar een video heb gemaakt of zo. Of dat het ergens tussendoor kwam of dat ik bij een bepaalde video dacht van ja, dat dat mist nog wel wat van die geluiden en dan doe ik dat op dat moment.

Janneke [00:21:40] Ja dus eigenlijk werken beide routes voor jou?

Kasper [00:21:45] Ja, ja, ja.

Janneke [00:21:48] Daar wil ik ook nog wel eens mee spelen. Wat is een...

[00:21:53] Welke route en welke volgorde van creëren zou het meeste recht doen aan wat je echt, kwijt moet of kwijt wilt?[9.3s]

Kasper [00:22:03] [00:22:03] Zo weinig mogelijk voorbereiden. [0.6s]

Janneke [00:22:06] Ja, dat is grappig. Ik sprak gisteren iemand en die bereidt alles voor.

Kasper [00:22:08] Ja. Nee, ik hou daar helemaal niet van. Ook met performances of zo. Dan. Ik weet wat voor soort performance ik wil doen en de improvisatie of het reageren op mijn omgeving, dat hoort er ook bij. Dat is er ook onderdeel van.

Janneke [00:27:03] ~~We bespreken onze ervaringen met performances, hoe ik daar juist een enorme control freak ben en ik ook alleen maar in opdracht heb meegewerkt aan danstheater visuals etc.~~

Kasper [00:27:23] Ja. Ik heb nog wel een tip voor je als je moeite met het beginnen van stream of consciousness schrijven. Het enige wat je hoeft te doen is te schrijven over wat je zelf vervelend vindt over stream of consciousness.

Janneke [00:27:44] Die is leuk. Ja, alle irritaties die je op dat moment voelt, geef je dus gewoon zo lucht.

Kasper [00:27:49] Dus dat je ook zegt van: ik weet niet hoe ik moet beginnen en ik zit al maanden te denken aan dit en dit en dan komt het vanzelf wel. Uiteindelijk stroomt het vanzelf. En als je denkt: ja maar deze zin is eigenlijk in principe afgelopen. Dan maakt niet uit, als je gewoon een nieuwe zin begint en dan doen je gewoon geen punt en hoofdletter.

Janneke [00:28:20] Je mag echt geen introductie maken.

Kasper [00:28:22] Het mag wel, maar dat is een beetje de originele manier.

Janneke [00:28:25] Ja, ik snap ook wel dat dan. Je gaat dan vanzelf sneller schrijven en minder stilstaan van: oh wat ga ik nu.

Kasper [00:28:34] Niet alleen sneller schrijven, maar ook sneller denken.

Kasper [00:30:01] Ik heb ook een keertje en een soort van stream of consciousness opdracht aan mezelf gegeven waarbij ik een video had gemaakt en ik had klasgenoten er na laten kijken en hun feedback verzameld. En op basis van die feedback een nieuwe video gemaakt. En dat zo een aantal keer gedaan. Maar misschien zou het ook interessant zijn voor als je met leerlingen werkt. Dat je een aantal groepjes maakt of zo dat ze een video maken en die wisselen dan die video uit. Met een andere groepje, of je laat het roteren, maakt niet uit. Die dan reageren op die video die ze wel hebben gekregen.

Janneke [00:30:51] Ik heb ook een keer zoiets gedaan. Toen werd er nog met videobandjes. Dat we elkaars dingen moesten gaan remixen. Dat was ook heel leuk, want dan krijg je hele gekke dingen terug. Je krijgt bijna een soort parodieën op filmpjes. We probeerden daar nog niet het narratief centraal te stellen, maar het werd echt een soort ritmische collage.

Janneke [00:31:14] Oh ja.

Janneke [00:31:15] Oh, echt fantastisch. Ja, dat kan dus ook eigenlijk hè, dat je dat je. Een gedachtegang heb je gekregen. En wat vind jij daarvan? Ja, en en dan zit je op het

stuk waar ik, dat is een beetje mijn kern van mijn. Ja, even terugkomen en ik weet nog steeds niet of er eigenlijk wel een goeie kern is. Misschien wil je meedenken en heel vaak als we iets filmen, zoals je bijvoorbeeld heel erg abstract het zonlicht op het water of. Ik had laatst ook weerkaatsing in water van een stuk lijn van iets en er kwam een fontein voorbij. Ja, dat is een heel mooi beeld. [00:32:00] Ik vind daar niets van, maar het beeld zelf zegt ook niks, dus eigenlijk is het alleen maar een impressie. Ik heb een impressie van een aantal dingen. Wanneer wordt een expressie? Wat doe je er dan mee? Dat expressie wordt dus iedere keer mijn kern. Maar we vangen beelden en wat doen we ermee, wat uiting geeft aan ons gevoel? [21.2s]

Kasper [00:32:23] Uhm ja, ik denk ja. Dan. Dan ga je ook terug naar het vraagstuk van de impressionisten en de expressionisten.

Janneke [00:32:35] Ja, dat is zo. Ja.

Kasper [00:32:37] [00:32:37] Ja dus. Eigenlijk zou je daar onderzoek in moeten doen en dan van: Wanneer is het impressionisme? Is dat expressionisme? Ja. [6.8s]

Janneke [00:32:45] [00:32:45] En dat is natuurlijk een een hele duidelijke schilderkunst stroming in het algemeen. Filmisch komt veel later. [6.2s]

Kasper [00:32:53] [00:32:53] Ja, maar dat heeft heel veel verband met elkaar. Ja, want dat gaat over een impressie en een expressie. [10.4s]

Janneke [00:33:06] [00:33:06] Heb jij daar zelf wel eens een verschil in gevoeld, of je alleen maar een impressie gaf? Bijvoorbeeld zo'n videodagboek gaf een impressie van je dag. Of was het echt dat er een boodschap in zat of iets uitstraalde van jou? [13.5s]

Kasper [00:33:30] [00:33:30] Hm, goeie vraag. Ik heb er eigenlijk nooit zo bij stil gestaan, eigenlijk op die manier van het verschil tussen impressie en expressie. Meer op datgene wat ik wil tonen of wat ik wil zeggen. Wat ook niet altijd werkt hè maar. Dat kan ook helemaal niet. [23.1s]

Janneke [00:34:02] [00:34:02] Als ik jou zie nadenken, dan is er voor jou ook geen onderscheid geweest tussen die twee dingen. [3.5s]

Kasper [00:34:13] Ja. Ja, ja. Ik. Ik zie, Ik zie sowieso dat uhm. [00:34:21] Ongeacht wat ik wat ik bedoel of wat ik wil zeggen of wat ik wil tonen, er komt altijd een interpretatie overheen. Waardoor het nooit volledig datgene gaat zijn van wat ik er mee heb bedoeld. [17.4s]

Janneke [00:34:40] En je bedoelt dan de interpretatie van de toeschouwer.

Kasper [00:34:42] Ja. Uhm. [00:34:45] En dat vind ik een hele goeie reden om dat ook gewoon een beetje los te laten. Kijk, er zijn werken, waarbij ik het heel belangrijk vond dat mensen precies wisten wat ik er mee bedoelde of wat voor boodschap ik mee wil geven. Maar dan nog steeds heb je mensen die er totaal verschillende dingen in zien. En ja, ik vind het juist wel interessant of ik vind het wel gaaf. Want dat maakt mijn kunst niet alleen persoonlijk voor mij maar ook persoonlijk voor de ander. [38.0s]

Janneke [00:35:27] En heeft dat dan ook te maken met jouw wens dat je heel graag niet te narratief werkt. Of teveel van tevoren bedacht. Heeft het daarmee te maken, dat je echt, ruimte wil laten voor interpretatie?

Kasper [00:35:40] Dat wil ik zeker. Ja, en dat heb ik heel erg van David Lynch. Ja, want Lynch verklapt nooit waar zijn films over gaan of zijn werk of wat dan ook.

Janneke [00:35:52] Ik snap nog steeds niet wat er is gebeurd met die persoon in Lost Highway, het houdt me nog steeds bezig haha.

Kasper [00:36:02] Ja, nou, maar dat. [00:36:04] Dat is nou juist het mooie aan zijn films. Want hij zegt ook van een mysterie is alleen maar interessant als het een mysterie is. Als een mysterie wordt opgelost. Ja, dan ben je er klaar mee en dan kan je het achter je leggen en dan ga je verder met je leven. En ja, maar dat, dat is niet interessant voor mij. Dat zorgt er niet voor dat je geboeid raakt door een mysterie. [21.0s] Ja, juist ja. [00:36:28] Het gebrek aan antwoord is datgene wat je vasthoudt. [4.2s]

Janneke [00:36:34] Ja, mooi gezegd.

Kasper [00:36:36] Ja dus Ja, Ik. Ik ben nog er niet zo goed in als David Lynch en zo ja, geen antwoord te geven op de vraag, maar gaat je werk nou over? Want ik vind juist leuk vooral, leuk om erover te praten.

Janneke [00:36:59] Ja. Ik vind het ook. Ergens vind ik het heel fijn, om het een heel klein beetje te snappen. Ik raak best wel geïrriteerd als ik er echt helemaal niks van snap. Of als het me niet raakt. Ja, soms heb je een beetje uitleg nodig om te snappen. Ja, en dan pas kan het me raken.

Kasper [00:37:20] [00:37:20] Als ik in een museum loop, dan, ik lees eigenlijk nooit de tekst erbij. Ja, want ik vind dat eigenlijk niet nodig. Nou ja, misschien achteraf of zo dat een bepaald werkt of dat wat mij boeit en dat ik dan wel wil weten van nou, wat zit er nou precies achter? Maar ik vind dat werk of kunst moet op zichzelf spreken, dus dat moet. Niet per se dat je het echt begrijpt, maar dat je het wel voelt, dat je het werk voelt. En ik denk altijd van ja, als je het werk voelt en begrijpt het dan hoeft je het niet in woorden te kunnen uitdrukken of wat dan ook. Maar als je daadwerkelijk voelt en als er door wordt geraakt van is het, dan is dat ja, dan is dat wat je nodig hebt.